

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**Методичні рекомендації
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни**

**“УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено доцентами кафедри організації самоврядування
В. В. Утвенком та П. В. Сацьким

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 7 від 30.05.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Утвенко В. В., Сацький П. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Управління ресурсами” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 47 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст самостійної роботи з дисципліни “Управління ресурсами”, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Управління ресурсами” — дисципліна, котра передбачає здобуття системи знань, умінь і навичок, необхідних для фахівців у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Їх можуть застосовувати також працівники господарських організацій різноманітного напрямку й профілю. Актуальність курсу зумовлена необхідністю уміти виробити цілісне уявлення про поняття “ресурс” та його використання у комерційній і управлінській діяльності, а також для роботи у державних і комунальних установах. Майбутні фахівці управлінських спеціальностей мають засвоїти й уміти застосовувати теоретичні знання про ресурси та їх раціональне використання.

Самостійна робота є важливою складовою вивчення предмета, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і займатися науковою роботою.

Метою самостійної роботи є поглиблене та системне вивчення управлінських аспектів раціонального розвідування, освоєння та використання різноманітних типів ресурсів у комерційній та управлінській діяльності, набуття умінь і навичок, застосування здобутих системних знань для досягнення ефективного управлінського результату. Також передбачається опанування в повному обсязі навчальною програмою та формування самостійності як особистісної прикмети та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань і наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета. Крім того розглядаються і вивчаються різноманітні теоретичні та практичні підходи до ресурсоуправління на різних етапах господарської й управлінської діяльності.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Управління ресурсами” становить приблизно 40 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача. Вивчення курсу дає студентам змогу **знати:**

- методики типології й класифікації ресурсів;

- характеристику та механізми застосування на практиці кожного виду ресурсів, які управлінець має набувати й використовувати у своїй діяльності;
- управлінські прийоми у процесі менеджерського забезпечення функціонування організації;
- яким чином слід враховувати типи й обсяги ресурсів у процесі планування діяльності (складання бізнес-плану, фінансового плану);
- методики оперативного оволодіння знаннями про ресурси різноманітних типів;

уміти:

- оперативно здійснювати оцінку необхідних типів та обсягів ресурсів для управління структурою;
- застосовувати технології й основні підходи до максимальної економізації ресурсокористування;
- оцінювати результати ресурсозастосування і здійснювати глибокий системний аналіз досвіду;
- виявляти джерела ресурсного наповнення функціонування організації та ефективно набувати максимально повний перелік ресурсів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Само-стійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни			
1	Поняття “ресурс”	2		3
2	Предмет дисципліни “Управління ресурсами”	3		3

1	2	3	4	5
3	Сутність та зміст понять “набуття”, “використання” ресурсів і “ресурсодинаміка”	3		3
	Змістовий модуль II. Класифікація ресурсів			
4	Основні підходи до класифікації ресурсів	2	2	3
5	Класифікація ресурсів за професійною та функціональною спрямованістю організації	3	2	3
6	Основні та допоміжні ресурси. Їх визначення на різних етапах діяльності функціональної структури	3	2	2
	Змістовий модуль III. Особливості управління ресурсами в різних за функціональною спрямованістю структурах			
7	Управлінські підходи до забезпечення ресурсами виробничого господарюючого об'єкта	3	2	2
8	Ресурсозабезпечення фінансової організації	3	2	2
9	Торговельний менеджмент і його ресурсне наповнення	3	2	2
	Змістовий модуль IV. Набуття і витрати ресурсів у органах державного управління і місцевого самоврядування			
10	Законодавче забезпечення процедури набуття й використання ресурсів	2	2	3

1	2	3	4	5
11	Поняття “мінімум необхідних ресурсів” та визначення додаткових джерел ресурсозбереження	2	2	3
12	Технології раціональних витрат ресурсів	3	2	2
Разом годин: 81		32	18	31

ЗМІСТ
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади дисципліни

Тема 1. Поняття “ресурс”

1. Поняття “ресурс” у онтологічному та гносеологічному розрізі.
2. Зміст і форма понять “ресурс” та “ресурсозабезпечення”.
3. Кількісні та якісні показники поняття “ресурс”.
4. Класичне, традиційне і модерне розуміння поняття “ресурс”.
5. Визначення “ресурсу” в економічній думці від найдавніших часів до сьогодення.
6. Класифікація визначень поняття та особливості їх застосування у наукових дослідженнях, публіцистиці та управлінні.
7. Функціональне значення поняття та його вплив на формування категоріального апарату управлінських дисциплін.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття “ресурс” в онтологічному розрізі.
2. Що таке класичне розуміння поняття “ресурс”?
3. Висвітліть традиційне розуміння поняття “ресурс”.
4. У чому полягає модерне розуміння поняття “ресурс”?
5. Виділіть кількісні показники поняття “ресурс”
6. Що таке якісні показники поняття “ресурс”?
7. Яке визначення мало поняття “ресурс” в економічній думці від найдавніших часів до сьогодення?
8. У чому полягає функціональне значення поняття “ресурс”?

Теми рефератів:

1. Теоретико-методологічні засади дисципліни "Управління ресурсами".
2. Кількісні та якісні показники управління ресурсами.
3. Вплив поняття "ресурс" на формування категоріального апарату управлінських дисциплін.
4. Об'єкт та предмет дисципліни "Управління ресурсами".
5. Мета та завдання дисципліни "Управління ресурсами".

Тестові завдання:

I. Ресурсом у онтологічному розрізі є:

- а) елемент, необхідний у реалізації проекту;
- б) умовне поняття, котрим визначаються типи елементів у здійсненні господарської та управлінської діяльності;
- в) під поняттям ресурс розуміють матеріальні і нематеріальні елементи, котрі залучаються у процесі будь-якої діяльності;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Ресурсозабезпечення — це:

- а) чітко відпрацьований алгоритм забезпечення до будь-якого проекту необхідних для його реалізації елементів;
- б) практична діяльність з пошуку способу вилучення і використання ресурсів;
- в) теоретична дисципліна, котра вивчає та узагальнює досвід здобуття і використання ресурсів;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Кількісні та якісні характеристики ресурсів залежать від таких факторів:

- а) методики їх класифікації;
- б) ступеня раціональності залучення та використання ресурсів;

- в) відповідності прогнозованих результатів використання отриманим;
- г) співвідношення онтологічного обсягу типів залучених ресурсів у відповідній діяльності;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) правильні відповіді “б” і “г”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

IV. Традиційне і модерне розуміння поняття “ресурс” відрізняються за:

- а) критеріями визначення характеристик ресурсів, залучених до відповідного роду діяльності;
- б) набором прийомів та підходів до гносеологічного розуміння поняття “ресурс”;
- в) управлінськими підходами до встановлення типології необхідних у будь-якій діяльності ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Класифікація визначень поняття “ресурс” здійснюється за:

- а) авторським баченням визначення поняття провідними фахівцями економічної думки;
- б) основоположними ідеями, котрі були закладено в різні визначення поняття “ресурс” класиками економічної науки;
- в) особливостями галузей, у котрих було узагальнено розуміння поняття “ресурс”;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Функціональне значення поняття “ресурс” на формування категоріального апарату управлінських дисциплін має такий вплив:

- а) від того залежить правильність постановки технічних завдань при розробці ключових проблем управлінської дисципліни;
- б) відповідна постановка поняття “ресурс” може мати наслідком революційні зміни у підходах до дослідження предмета управлінських дисциплін;
- в) поняття “ресурс” має сталу суть і зміст і від нього не залежить процес розвитку управлінських дисциплін;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильних відповідей немає.

Література [1; 2; 5; 10; 11]

Тема 2. Предмет дисципліни “Управління ресурсами”

1. “Управління ресурсами” як допоміжна дисципліна в системі управлінських дисциплін.
2. Методики визначення предмета дисципліни та їх характеристика: класичні, періоду системної суспільної трансформації.
3. Еволюція визначення предмета дисципліни у період суспільно-економічних трансформацій в Україні, її етапи та прикладний досвід.
4. Розуміння предмета “управління ресурсами” у сучасних розвинутих державах.
5. Галузеві підходи до розуміння предмета дисципліни.
6. Проблема об’єктивності у визначенні предмета “управління ресурсами”.
7. Допоміжні дисципліни в “управлінні ресурсами”, структурні підходи в застосуванні їх напрацювань.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте предмет дисципліни “Управління ресурсами”.
2. Які існують методики визначення предмета дисципліни?
3. Висвітліть еволюцію визначення предмета дисципліни у період суспільно-економічних трансформацій в Україні.
4. Яким чином у сучасних розвинутих країнах розуміють предмет “управління ресурсами”?
5. Назвіть основні допоміжні дисципліни в “управлінні ресурсами”.

6. Проаналізуйте галузеві підходи до розуміння предмета дисципліни.
7. Коли уперше з'явилося поняття "управління ресурсами"?
8. У якій країні з'явилося це поняття?

Теми рефератів:

1. "Управління ресурсами" як допоміжна дисципліна в системі управлінських дисциплін.
2. Проблема об'єктивності у визначенні предмета "управління ресурсами".
3. Методики визначення предмета дисципліни "Управління ресурсами" та їх характеристика.
4. Еволюція визначення предмета дисципліни у період суспільно-економічних трансформацій в Україні.
5. Допоміжні дисципліни в "управлінні ресурсами", структурні підходи в застосуванні їх напрацювань.

Тестові завдання:

I. Управління ресурсами є дисципліною, котра:

- а) виникла на стику таких галузей економічної науки, як "менеджмент" і "управління трудовими ресурсами";
- б) виокремилася із дисципліни "управління трудовими ресурсами";
- в) сформувалася у результаті поєднання елементів усіх галузей економічної науки;
- г) виникла як підгалузь у результаті розвитку такої галузі економічної науки, як "фінанси";
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- е) правильні відповіді "а" і "г";
- ж) усі відповіді правильні.

II. Є такі методики визначення предмета дисципліни "Управління ресурсами":

- а) предметно-галузеві;
- б) ТРІЗ;
- в) інформаційна;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Такі чинники вплинули на формування етапів еволюції поняття предмета вивчення дисципліни “Управління ресурсами”:

- а) українські особливості переходу від командно-адміністративних до ринкових методів управління економікою;
- б) активніша інтеграція України у світову систему розподілу праці;
- в) революція у вітчизняній економічній думці;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Найбільш прийнятний для українських шкіл управлінських дисциплін є досвід вивчення предмета “Управління ресурсами”:

- а) вироблений у США;
- б) традиційні європейські підходи;
- в) колишнє радянське розуміння;
- г) японський досвід.

V. Максимальної об’єктивності у вивченні предмета дисципліни “Управління ресурсами” можна досягти шляхом:

- а) застосування ідеалістичного підходу до його пізнання;
- б) використання матеріалістичного підходу;
- в) узагальнення лише практичного управлінського досвіду;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Дисципліна “управління ресурсами” потребує залучення підходів і методів таких допоміжних дисциплін, як:

- а) “фінансовий менеджмент”;
- б) “основи аудиторської діяльності”;
- в) “матеріалознавство”;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;

- д) равилньні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [5–7; 9]

Тема 3. Сутність та зміст понять “набуття”, “використання” ресурсів і “ресурсодинаміка”

1. Гносеологічні підходи до розуміння поняття “набуття ресурсів”.
2. “Набуття” з погляду нелінійної динаміки та інформаційного підходу.
3. Способи глибинного аналізу поняття “набуття”.
4. Основні погляди на організацію системного обчислення й аналізу процесу “набуття”.
5. Об’єкт і суб’єкт у процесі “набуття” та їх системне пізнання.
6. Поняття “використання” як антипод “пізнання”.
7. Порядок застосування понять-антиподів у науці та управлінні, його логічна оптимізація.
8. Системний підхід до розуміння поняття “використання”.
9. “Ресурсодинаміка” як центральна категорія дисципліни “управління ресурсами”.
10. Рациональне логічне поєднання понять “набуття” і “використання” у процесі здійснення “управління ресурсами” як основний зміст категорії “ресурсодинаміка”.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття “набуття”.
2. Що таке об’єкт та суб’єкт у процесі “набуття”?
3. Виділіть гносеологічні підходи до розуміння поняття “набуття ресурсів”.
4. Які ви знаєте способи глибинного аналізу поняття “набуття”?
5. У чому полягає зміст понять “використання ресурсів” та “ресурсодинаміка”?
6. Дайте визначення поняття “використання”.
7. Які ви знаєте гносеологічні підходи до розуміння поняття “набуття ресурсів”?
8. Який існує порядок застосування понять-антиподів у науці та управлінні?

9. Застосуйте системний підхід до розуміння поняття “використання”.
10. Що таке “ресурсодинаміка”?

Теми рефератів:

1. Сутність та зміст понять “набуття”, “використання” ресурсів та “ресурсодинаміка”.
2. Основні погляди на організацію системного обчислення й аналізу процесу “набуття”.
3. Гносеологічні підходи до розуміння поняття “набуття ресурсів”.
4. “Ресурсодинаміка” як центральна категорія дисципліни “управління ресурсами”.
5. Раціональне логічне поєднання понять “набуття” і “використання” у процесі здійснення “управління ресурсами” як основний зміст категорії “ресурсодинаміка”.

Тестові завдання:

I. Під поняттям “набуття ресурсів” слід розуміти:

- а) їх максимально ефективно вилучення із навколишнього світу;
- б) раціональне співбуття проекту чи функціональної структури із соціумом;
- в) принцип партнерства із соціальним та навколишнім середовищем у процесі набуття ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Зміст поняття “набуття ресурсів” з погляду нелінійної динаміки:

- а) підхід, в основі котрого лежить системне створення “ресурсного резерву”;
- б) систематична розробка методології набуття ресурсів за різноманітних умов;
- в) темпоральний принцип планування ресурсокористування;
- г) правильні лише варіанти “а” і “в”.

III. Ефект за умови застосування інформаційного підходу в розумінні поняття “набуття ресурсів” є такий:

- а) гармонізація співіснування ресурсного джерела та ресурсокористувача;
- б) скорочення шляху, котрий має подолати ресурс від джерела до користувача;
- в) ефективніше узагальнювати досвід ресурсонабуття;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Найраціональнішими поглядами на організацію системного обчислення й аналізу процесу набуття ресурсів є такі:

- а) набуття ресурсів як постійний лінійний і системний процес;
- б) ресурсонабуття як частина процесу функціонування процесу матеріального обігу в природі;
- в) набуття ресурсів — спосіб існування будь-якої системи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Об’єктом у процесі набуття ресурсів є:

- а) матеріальні резерви;
- б) заплановані витрати;
- в) соціально-економічні процеси;
- г) системне уявлення про стан із ресурсозабезпечення;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) правильні відповіді “а” і “в”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

VI. Ресурсодинамікою є:

- а) узагальнений досвід використання певних типів ресурсів при реалізації типового плану або проекту;

- б) статистика стану ресурсного забезпечення функціональної структури;
- в) систематизована інформація про стан забезпечення ресурсами у визначені відрізки часу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [3–6]

Змістовий модуль II. Класифікація ресурсів

Тема 4. Основні підходи до класифікації ресурсів

1. Необхідність класифікації ресурсів як передумова визначення ступеня ресурсозабезпечення і пошуку оптимальних шляхів набуття та використання ресурсів.
2. Основні принципи класифікації ресурсів як передумова напрацювання підходів.
3. Оптимізація підходів до класифікації ресурсів як головна передумова розробки системи заходів оптимального ресурсозабезпечення.
4. Поняття предметної та якісної класифікації ресурсів.
5. Підходи до виявлення предметності та якісної складової характеристики за класифікації ресурсів.
6. Темпоральний підхід у класифікації та його особливості, межі застосування й прогнозованість результатів.
7. Практичний досвід застосування темпорального підходу класифікації.
8. Зміст поняття “оптимальна класифікація” ресурсів.
9. Відпрацювання оптимізаційного підходу до класифікації ресурсів.

Питання для самоконтролю:

1. Чому необхідно класифікувати ресурси для пошуку оптимальних шляхів їх набуття та використання?
2. Які ви знаєте основні підходи до класифікації ресурсів?
3. Оптимізуйте підходи до класифікації ресурсів.
4. Вкажіть основні принципи класифікації ресурсів.

5. Дайте якісну класифікацію ресурсів.
6. Які ви знаєте підходи до виявлення предметності та якісної складової характеристики класифікації ресурсів?
7. У чому полягає темпоральний підхід до класифікації ресурсів?
8. Де застосовується темпоральний підхід до класифікації ресурсів?
9. Проаналізуйте практичний досвід застосування темпорального підходу класифікації.
10. Розкрийте зміст поняття “оптимальна класифікація” ресурсів.

Теми рефератів:

1. Основні підходи до класифікації ресурсів.
2. Необхідність класифікації ресурсів як передумова визначення ступеня ресурсозабезпечення і пошуку оптимальних шляхів набуття та використання ресурсів.
3. Темпоральний підхід до класифікації та його особливості, межі застосування й прогнозованість результатів.
4. Система відпрацювання оптимізаційного підходу до класифікації ресурсів.
5. Основні принципи класифікації ресурсів як передумова напрацювання підходів.

Тестові завдання:

I. Класифікація ресурсів необхідна для:

- а) виявлення та систематизації необхідних у реалізації проекту або плану елементів;
- б) чіткого встановлення рамок розуміння поняття, яким охоплюється відповідний елемент проекту;
- в) вироблення раціонального системного підходу до цілісного уявлення про обсяги необхідних ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Оптимальне ресурсозабезпечення — це:

- а) уникнення перевитрат;

- б) оперативне реагування на виникнення ситуації нестачі ресурсів;
- в) прогнозування ресурсодефіциту;
- г) оперативна мобілізація ресурсного потенціалу структури;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) правильні відповіді “а” — “в”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

III. Предметна класифікація ресурсів має властивості:

- а) її застосування можливе лише щодо матеріальних ресурсів;
- б) застосовується щодо невідновлюваних ресурсів;
- в) використовується для всіх типів ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Якісна класифікація ресурсів має властивості:

- а) застосовується, аби оцінити значення набору типів ресурсів у реалізації проекту;
- б) формується ціннісне сприйняття ресурсів, які застосовуються у функціонуванні структури;
- в) виробляється раціональний підхід до використання ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Темпоральний підхід у процесі класифікації ресурсів є:

- а) набір методів виявлення цінності ресурсів у визначений проміжок часу;
- б) ціннісна характеристика конкретного типу ресурсу для відповідних часових ситуацій;
- в) циклічна у часі цінність ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Оптимальною є класифікація ресурсів:

- а) необхідна для мінімізації ресурсозатрат;
- б) як результат зведеного досвіду використання ресурсів;
- в) що виробляється з урахуванням усіх методик використання ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [4; 8; 10; 13]

Тема 5. Класифікація ресурсів за професійною та функціональною спрямованістю організації

1. Критерії визначення професійної та функціональної спрямованості організації.
2. Цілепокладання в управлінні у контексті процесу “ресурсозабезпечення”.
3. Основні підходи до класифікації ресурсів за професійною спрямованістю організації.
4. Галузеві особливості класифікації ресурсів: державне управління; органи місцевого самоврядування; господарські структури; громадські об’єднання тощо.
5. Особливості класифікації ресурсів у основних та дочірніх структурах, їх співвідношення.
6. Методики класифікації ресурсів, що застосовуються для складноструктурованих функціональних структур.
7. Класифікація ресурсів у вузькопрофесійних структурах.
8. Особливості класифікації у багатофункціональних організаціях.

Питання для самоконтролю:

1. Вкажіть на критерії визначення професійної спрямованості організації.
2. Що таке цілепокладання в управлінні?

3. Яким чином можна визначити функціональну спрямованість організації в сфері управління ресурсами?
4. Висвітліть галузеві особливості класифікації ресурсів.
5. Які ви знаєте громадські об'єднання?
6. Проаналізуйте методика класифікації ресурсів.
7. Охарактеризуйте механізми співпраці між органами державного управління та місцевого самоврядування.
8. Яким чином можна застосовувати методики класифікації ресурсів для складноструктурованих функціональних структур?
9. Дайте класифікацію у вузькопрофесійних структурах.
10. Виділіть характерні прикмети класифікації ресурсів у багатофункціональних організаціях.

Теми рефератів:

1. Класифікація ресурсів за професійною спрямованістю організації.
2. Класифікація ресурсів за функціональною спрямованістю організації.
3. Основні підходи до класифікації ресурсів за професійною спрямованістю організації.
4. Галузеві особливості класифікації ресурсів.
5. Особливості класифікації у багатофункціональних організаціях.

Тестові завдання:

I. Основними критеріями функціональної та професійної спрямованості організації є:

- а) кінцевий продукт її діяльності;
- б) умови виконання поставлених завдань;
- в) мета діяльності;
- г) комплекс поставлених і реалізованих завдань;
- д) використовуваний ресурсний потенціал;
- е) правильні відповіді “а”, “б” і “г”;
- є) правильні відповіді “б” і “в”;
- ж) правильні відповіді “в” — “д”;
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

II. Цілепокладання — це:

- а) встановлення мети діяльності;
- б) визначення реально можливого кінцевого продукту діяльності;
- в) прогнозований результат у світлі наявної ресурсної бази;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Основними підходами до визначення функціональної спрямованості організації є:

- а) системні особливості її відносин із суміжними за діяльністю структурами;
- б) статус відносно інших суб'єктів діяльності;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

IV. Відмінності у класифікації ресурсів в основних та дочірніх структурах:

- а) за принципом співвідношення ресурсів власного набуття та отримуваних по вертикалі структурного ресурсозабезпечення;
- б) основна структура, на відміну від дочірньої, готує комплексний план ресурсного забезпечення;
- в) дочірня структура має в обов'язковому порядку узгоджувати свій ресурсний план;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Особливостями класифікації ресурсів у державному управлінні є:

- а) ресурси класифікуються в кореляції із бюджетними можливостями;
- б) при класифікації враховується, що ресурсокористування регулюється виключно законами;
- в) використання ресурсів планується на термін бюджетного року;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Класифікація ресурсів у діяльності громадських об'єднань відбувається таким чином:

- а) ресурси класифікуються згідно з чисельністю організації, оскільки їх базою є членські внески;
- б) класифікація відбувається відповідно до плану діяльності на рік;
- в) згідно із нагальними потребами на організаційний момент;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [10; 11; 16; 18]

Тема 6. Основні та допоміжні ресурси. Їх визначення на різних етапах діяльності функціональної структури

1. Категоріальне розуміння основного та допоміжного ресурсу.
2. Поняття “етап” в організації управлінської та функціональної діяльності.
3. Етапний підхід у формуванні функціональної структури та особливості його застосування у різних організаційних структурах за галузевою спрямованістю.
4. Управлінська структуризація організації та ресурсорозподіл.
5. Стохастичний і детермінічний підходи до ресурсокласифікації.
6. Критерії поділу ресурсів на основні й допоміжні.
7. Проблема темпоральної реципроктивізації ресурсовикористання і поділу за функціональною необхідністю.
8. Абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціональної структури (механізми вилучення нераціональних проектів із фінансового і господарського плану, їх локалізація та ліквідація).
9. Етаповане ресурсоаналітичне забезпечення функціонування управлінської й господарської структури.

Питання для самоконтролю:

1. Які ви знаєте основні ресурси?

2. Що таке допоміжні ресурси?
3. Сутність поняття "етап".
4. Критерії поділу ресурсів на основні та допоміжні.
5. Дайте визначення поняття "етап" в організації управлінської та функціональної діяльності.
6. Що таке абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціональної структури?
7. Застосуйте етапний підхід для формування функціональної структури.
8. Яким чином можна застосувати абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціональної структури?
9. Охарактеризуйте етаповане ресурсоаналітичне забезпечення функціонування управлінської та господарської структур?
10. Проаналізуйте механізми вилучення нераціональних проєктів із фінансового та господарського планів.

Теми рефератів:

1. Основні й допоміжні ресурси.
2. Етапний підхід у формуванні функціональної структури та особливості його застосування у різних організаційних структурах за галузевою спрямованістю.
3. Управлінська структуризація організації та ресурсорозподіл.
4. Стохастичний і детермінічний підходи до ресурсокласифікації.
5. Проблема темпоральної реципроктивізації ресурсовикористання та поділу за функціональною необхідністю.

Тестові завдання:

1. Основний ресурс визначається за такими критеріями:

- a) на ньому ґрунтується програма планування ресурсонабуття на відповідний проміжок часу;
- б) без нього не є можливим виконання проєкту (програми);
- в) основний ресурс є системоутворюючим при плануванні ресурсовикористання;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

II. Допоміжний ресурс — це:

- а) ресурс, який набувається за рахунок фонду непередбачуваних витрат у фінансовому плані;
- б) ресурс, який може бути замінений на інший;
- в) ресурс, без якого можна обійтися у діяльності;
- г) ресурс, де можливим є його набуття після проходження певних етапів діяльності структури;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Етап у функціональній діяльності — це:

- а) чітко окреслений за заданими параметрами період часу;
- б) умовний еталон співвідношення часу і мети в організації будь-якої сфери діяльності;
- в) умовний поділ періоду виконання проекту за принципом визначення відповідного терміну на виконання кожного завдання;
- г) принципом поділу на етапи, де існує лише виконання функціональних завдань без прив'язки до часового фактора;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Вплив принципів формування управлінської структури організації на ресурсорозподіл є таким:

- а) ресурсокористування прив'язане до визначеної раціональної структури організації;
- б) відповідно до наявних ресурсів відбувається планування організаційної структури;
- в) організаційна структура може вдосконалюватися у ході раціоналізації ресурсокористування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Темпоральна реципроктивізація ресурсовикористання — це:

- а) елемент планування використання ресурсів у часі;

- б) прогнозування впливу використання ресурсної бази у певні проміжки часу за умови етапного розподілу ресурсокористування;
- в) програма з виявлення факторів, котрі зумовлюють “ефект метелика” у ресурсовикористанні;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Основні відмінності між стохастичним і детермінічним підходами до ресурсокласифікації є такими:

- а) обидва підходи є не прийнятними у ресурсокласифікації;
- б) обидва можуть застосовуватися лише у темпоральному розрізі;
- в) стохастичний підхід застосовується за умов наявності численних факторів ризику при плануванні ресурсокористування;
- г) детермінічний підхід, на відміну від стохастичного, дає можливість раціоналізувати ресурсовикористання;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [2; 7; 11; 14; 23; 31; 32]

Змістовий модуль III. Особливості управління ресурсами в різних за функціональною спрямованістю структурах

Тема 7. Управлінські підходи до забезпечення ресурсами виробничого господарюючого суб'єкта

1. Критерії визначення виробничого профілю підприємства.
2. Основні й допоміжні ресурси. Методики їх планового обчислення.
3. Оптимальне ресурсозабезпечення ефективного менеджменту на підприємстві.
4. Управлінські методики та прийоми, їх належне забезпечення ресурсами.
5. Поняття нестачі ресурсів та ресурсозамінюючі технології в управлінні виробництвом.

6. Об'єктивні та суб'єктивні чинники у процесі забезпечення виробництва ресурсами.
7. Особливості тих чинників у забезпеченні виробничого процесу різними видами ресурсів.
8. Проблема виробничого завантаження підприємства та ефективного управління ресурсами.
9. Досвід заміщення матеріальних, трудових і фінансових ресурсів інтелектуальними, основні методики його практичного застосування за сучасних умов.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке оптимальне ресурсозабезпечення ефективного менеджменту на підприємстві?
2. Які ви знаєте управлінські методики та прийоми?
3. Назвіть об'єктивні чинники у процесі забезпечення виробництва ресурсами.
4. Назвіть суб'єктивні чинники у процесі забезпечення виробництва ресурсами.
5. У чому полягає проблема виробничого завантаження підприємства та ефективного управління ресурсами?
6. Розкрийте сутність поняття "нестача ресурсів".
7. У яких галузях економіки не вистачає ресурсів?
8. Яким чином можна подолати нестачу ресурсів?
9. Охарактеризуйте ресурсоекономію як різновид ресурсозамінюючих технологій.
10. Покажіть роль різних видів ресурсів у забезпеченні виробничого процесу.

Теми рефератів:

1. Особливості управління ресурсами в різних за функціональною спрямованістю структурах.
2. Управлінські підходи до забезпечення ресурсами виробничого господарюючого суб'єкта.
3. Оптимальне ресурсозабезпечення ефективного менеджменту на підприємстві.
4. Досвід заміщення матеріальних, трудових та фінансових ресурсів інтелектуальними і основні методики його практичного застосування за сучасних умов.
5. Ресурсоекономія як різновид ресурсозамінюючих технологій.

Тестові завдання:

I. Основними критеріями визначення виробничого профілю підприємства є:

- а) характер і ступінь складності кінцевої продукції;
- б) його ресурсоємність;
- в) відповідність нормативним визначенням профілю підприємств;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Оперативно планово обчислювати потреби в основних і допоміжних ресурсах дозволяють такі із методик:

- а) управління динамічним хаосом;
- б) інформаційний підхід;
- в) синергетичний підхід;
- г) системний аналіз;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Оптимізація ресурсозабезпечення ефективного менеджменту на підприємстві — це:

- а) повноцінне кадрове наповнення управлінської ланки;
- б) повна оптимальна оцінка штатного складу організації і відповідне кадрове наповнення;
- в) оперативне забезпечення управлінської ланки інформаційними ресурсами;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Визначати набір ресурсів у кореляції із застосовуваними методиками слід за такими критеріями:

- а) мінімізація часу на постачання і забезпечення;
- б) мінімізація часу, необхідного для освоєння ресурсів;

- в) максимальний якісний показник результату;
- г) сумісність ресурсів при їх освоєнні;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Об’єктивні та суб’єктивні чинники у ресурсозабезпеченні:

- а) компетентність вищої управлінської ланки;
- б) можливості суміжних ресурсозабезпечуючих організацій;
- в) транспортні можливості;
- г) науково-технічне забезпечення управлінського процесу;
- д) інформаційне забезпечення;
- е) усі відповіді правильні.

VI. Способи заміщення матеріальних і трудових ресурсів інтелектуальними є такими:

- а) створення окремої структури науково-технічного забезпечення на підприємстві;
- б) забезпечення системного стажування кадрів;
- в) розвиток додаткових можливостей інформаційного забезпечення кадрів;
- г) збільшення фінансування впровадження результатів науково-технічних досліджень та раціоналізаторських пропозицій;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [1–3; 5; 7]

Тема 8. Ресурсозабезпечення фінансової організації

1. Поняття “різновиди” фінансових організацій та фінансової діяльності.
2. Особливості фінансової діяльності як виду господарювання.
3. Характеристика управлінської структури та підходів у фінансовій структурі.
4. Фінансова установа як організація з управління фінансовими ресурсами.

5. Забезпечення управлінським потенціалом як основний вид ресурсів, необхідних для функціонування.
6. Ресурсовтрати у роботі фінансової організації як ресурсоуправлінської структури, шляхи їх оптимізації, локалізації та уникнення.
7. Перенадходження ресурсів у фінансовій сфері, його наслідки та управлінське забезпечення оптимального функціонування ресурсного надлишку.

Питання для самоконтролю:

1. Висвітліть особливості фінансової діяльності як виду господарювання.
2. Дайте характеристику управлінської структури організації.
3. У чому полягають особливості фінансової діяльності підприємства чи організації як виду господарювання?
4. Яким чином здійснюється забезпечення управлінським потенціалом в організації?
5. Якими шляхами можна оптимізувати ресурсовтрати у роботі фінансової організації?
6. Охарактеризуйте роль фінансової установи як організації з управління фінансовими ресурсами.
7. Яке значення має фінансова установа як організація з управління фінансовими ресурсами?
8. Що таке ресурсовтрати у роботі фінансової організації?

Теми рефератів:

1. Ресурсозабезпечення фінансової організації.
2. Фінансова установа як організація з управління фінансовими ресурсами.
3. Забезпечення управлінським потенціалом як основний вид ресурсів, необхідних для функціонування.
4. Перенадходження ресурсів у фінансовій сфері та його наслідки.
5. Характеристика управлінської структури та підходів у фінансовій структурі.

Тестові завдання:

1. Фінансові організації діляться на різновиди за такими ознаками:

- а) особливості відносин із центральними фінансовими органами держави;
- б) розміром комісійних та відсотків за надані послуги;
- в) особливості правовідносин із споживачами послуг;
- г) державним реєстратором їхньої діяльності;
- д) правильні відповіді “б” і “г”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Для фінансової організації характерні такі із ознак:

- а) продаж товарів у кредит;
- б) надання кредитів на купівлю товарів;
- в) реалізація товарів на виплату;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Особливостями управління фінансовою структурою є:

- а) вона має великий штат фахівців для індивідуальної роботи з клієнтами;
- б) їй потрібно мати географічно розгалужену систему офісів;
- в) для фінансової структури характерна жорстка управлінська вертикаль;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Особливі підходи в управлінні фінансовими організаціями є такими:

- а) регулярна системна звітність усіх співробітників;
- б) подвійна бухгалтерія;
- в) особливий порядок описання усіх фінансових фондів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Причини ресурсовтрат у фінансовій організації є такими:

- а) неакуратне ведення документації;
- б) недобросовісність працівників;
- в) не повернення кредитів;
- г) зовнішні фактори: ситуація в державі, на фондових ринках тощо;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Надлишок фінансових ресурсів у фінансовій структурі виникає у результаті:

- а) зміни курсів валютних котирувань;
- б) непередбачуваних обставин у роботі із клієнтами;
- в) політики центральних державних фінансових установ;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [2; 3; 5–9; 15]

Тема 9. Торговельний менеджмент і його ресурсне наповнення

1. Різновиди торговельних підприємств та особливості їх управління.
2. Торговельна організація та її ресурсообмінна функція в економічній системі.
3. Зміст і форма поняття “стабільність” у діяльності торговельної організації.
4. Особливості поєднання ресурсоуправлінської функції фінансової та торговельної організації на макроекономічному рівні.
5. Особливості управління процедурою ресурсних (товарних) інтервенцій через торговельні організації.
6. Потреби в управлінському ресурсозабезпеченні торговельної організації та джерела їх задоволення.
7. Способи економії ресурсів за допомогою інструментарію, наявного у торговельних організацій.
8. Оптимальне ресурсозаміщення за допомогою торговельних прийомів на макроекономічному рівні.

Питання для самоконтролю:

1. Які ви знаєте різновиди торговельних підприємств?
2. Показати специфіку управління торговельними підприємствами.
3. У чому полягає ресурсообмінна функція торговельної організації в економічній системі?
4. Розкрити зміст та форму поняття “стабільність” у діяльності торговельної організації.
5. Яким чином можна зекономити ресурси торговельних організацій?
6. Висвітлити характерні особливості управління процедурою ресурсних (товарних) інтервенцій через торговельні організації.
7. Назвати способи економії ресурсів за допомогою наявного у торговельних організацій інструментарію.
8. Що таке оптимальне ресурсорозміщення?
9. Які прийоми застосовують торговельні організації на макроекономічному рівні з метою організації ефективного ресурсорозміщення?
10. Назвати основні джерела задоволення потреби в управлінському ресурсозабезпеченні торговельної організації.

Теми рефератів:

1. Торговельний менеджмент і його ресурсне наповнення.
2. Різновиди торговельних підприємств та особливості управління ними.
3. Проблема стабільності в діяльності торговельної організації.
4. Управління процедурою ресурсних (товарних) інтервенцій через торговельні організації.
5. Способи економії ресурсів у торговельних організаціях.

Тестові завдання:

1. Торговельне підприємство — це:

- а) організаційна структура, яка має за мету отримання прибутку;
- б) підприємство, яке має у своєму розпорядженні необхідні для здійснення роздрібною реалізації продукції фонди;
- в) організація, яка здійснює свою діяльність відповідно до “Господарського кодексу України”;
- г) всі варіанти правильні;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Особливість ресурсообмінної функції торговельного підприємства полягає у такому:

- а) будь-яка організація чи фізична особа потребує різного виду ресурсів, а торговельна організація має можливість надати їх у повному обсязі;
- б) торговельна організація може надати необхідні будь-якій юридичній особі ресурси за профілем своєї діяльності;
- в) торговельна організація здійснює обмін ресурсів, необхідних її клієнтам, на деякі види ресурсів, які є в наявності у них;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Стабільна діяльність торговельної організації за ресурсообміном залежить від:

- а) зростання споживчого попиту;
- б) зростання виробництва усіх типів ресурсів;
- в) надійної фінансової бази організації;
- г) постійної клієнтської бази;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Ресурсообмінні функції фінансових і торговельних організацій на макроекономічному рівні поєднуються за:

- а) слабких чи не стабільних фінансових можливостей у споживачів товарів;
- б) слабкої фінансової бази торговельної організації;
- в) потреб фінансового впливання у підприємства-виробники ресурсів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Товарні інтервенції на ринок — це:

- а) реалізація державою на внутрішньому ринку усіх видів товарів, на які є дефіцит;
- б) реалізація на ринку комерційною організацією зарезервованих товарів, на які є дефіцит, з метою отримання надприбутків;
- в) стабілізація ринку окремих груп товарів відповідними державними органами шляхом їх реалізації за нормативно встановленими цінами;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Інструментами економії ресурсів, наявних у торговельній організації, є:

- а) можливість реалізації товарів у кредит;
- б) можливість продавати товари із відстрочкою платежу;
- в) вплив на ціноутворення;
- г) змога формувати закриту клієнтську базу;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [12–14; 17; 18; 20; 23]

Змістовий модуль IV. Набуття і витрати ресурсів у органах державного управління та місцевого самоврядування

Тема 10. Законодавче забезпечення процедури набуття й використання ресурсів

1. Конституційні засади обліку й управління ресурсами органами державної влади і місцевого самоврядування.
2. Економічна система і ресурсокористування в Україні.
3. Органи державної виконавчої влади, їх менеджерський ресурс, перспективна динаміка й оперативне забезпечення.
4. Судова гілка влади, її повноваження у раціоналізації ресурсонабуття та використання управлінськими структурами.

5. Неорганічне законодавство про управління ресурсами.
6. Регулювання системи управління ресурсами в Україні підзаконними актами.
7. Перспективи законодавчого унормування процесу управління ресурсами та врегулювання процедурних норм.
8. Рішення місцевої влади та їх значення для практичного управління ресурсами.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризувати конституційні засади обліку й управління ресурсами органами місцевого самоврядування.
2. У чому полягають конституційні засади обліку й управління ресурсами місцевими державними адміністраціями?
3. Дати порівняльну характеристику менеджерського ресурсу органів державної влади і управління та місцевого самоврядування.
4. Висвітлити характерні особливості організації ефективного ресурсокористування в Україні.
5. Охарактеризувати менеджерський ресурс органів державної виконавчої влади в управлінні ресурсами.
6. Які повноваження має судова гілка влади у раціоналізації ресурсонабуття й використання управлінськими структурами?
7. Розкрити сутність поняття "неорганічне законодавство" про управління ресурсами.
8. Окреслити перспективи законодавчого унормування процесу управління ресурсами та врегулювання процедурних норм.
9. Які рішення приймають місцеві органи влади щодо управління ресурсами?
10. Проаналізувати значення рішень місцевої влади для практичного управління ресурсами.

Теми рефератів:

1. Законодавче забезпечення процедури набуття та використання ресурсів.
2. Регулювання системи управління ресурсами в Україні підзаконними актами.
3. Повноваження судової гілки влади у раціоналізації ресурсонабуття й використання управлінськими структурами.

4. Повноваження місцевих державних адміністрацій у раціоналізації ресурсонабуття та використання управлінськими структурами.
5. Повноваження органів місцевого самоврядування у раціоналізації ресурсонабуття та використання управлінськими структурами.

Тестові завдання:

I. Облік і управління державними ресурсами відбувається на засадах:

- а) гласності;
- б) звітності перед народом;
- в) неупередженості;
- г) об'єктивності;
- д) рівності усіх суб'єктів перед законом;
- е) правильні відповіді "а" — "в";
- є) правильні відповіді "г" — "д";
- ж) усі відповіді правильні.

II. Основними елементами економічної системи в Україні є:

- а) приватна власність на засоби виробництва;
- б) комунальна власність;
- в) колективна власність;
- г) приватна власність на землю;
- д) усі відповіді правильні.

III. На перспективну динаміку управлінського ресурсу органів виконавчої влади впливають такі фактори:

- а) політична ситуація у державі;
- б) результати загальнодержавних і муніципальних виборів;
- в) особливості втілення програми політичними силами, які перебувають при владі;
- г) кадровий резерв, запропонований навчальними закладами;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Повноваження судової гілки влади у питанні ресурсонабуття і ресурсокористування полягають у:

- а) неупередженому розгляді спорів між господарюючими суб'єктами;
- б) упередженні зловживань з боку органів державної влади;
- в) суд є кінцевою інстанцією з розгляду питань у будь-якій сфері;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Ознаки органічних законів:

- а) його норми обов'язкові до виконання;
- б) його норми — це норми прямої дії;
- в) його норми покладено в основу інших законів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. До підзаконних актів належать:

- а) рішення Конституційного Суду України;
- б) постанови Верховної Ради України;
- в) укази Президента України;
- г) розпорядження міністерств і відомств;
- д) постанови Кабінету Міністрів України;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

Література [16–21]

Тема 11. Поняття “мінімум необхідних ресурсів” та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення

1. Поняття “мінімум ресурсного забезпечення” та підходи до його визначення.
2. Критерії “мінімального ресурсного забезпечення” та раціоналізація використання ресурсів.
3. Оптимальна структура ресурсного забезпечення на основі змістового наповнення поняття “мінімум”.
4. Видовий та кількісний показники мінімуму ресурсного забезпечення.

5. Мінімальність ресурсозабезпечення за індексом джерел набуття.
6. Оптимізація ресурсного забезпечення за умови диверсифікації джерел набуття ресурсів (основних та додаткових).
7. Особливості формування системи додаткового ресурсного наповнення в роботі органів влади і управління та місцевого самоврядування.
8. Формування оптимального ресурсобалансу функціональної структури із врахуванням додаткових джерел надходження.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає сутність поняття "мінімуму ресурсного забезпечення"?
2. Назвіть основні критерії "мінімального ресурсного забезпечення" та раціоналізації використання ресурсів.
3. Які традиційні підходи до дотримання "мінімуму ресурсного забезпечення" ви знаєте?
4. Окреслити оптимальну структуру ресурсного забезпечення на основі змістового наповнення поняття "мінімум".
5. Проаналізувати зарубіжний досвід визначення та пошуку додаткових джерел ресурсозабезпечення.
6. Дати порівняльну характеристику вітчизняного та зарубіжного досвіду пошуку додаткових джерел ресурсозабезпечення.
7. Що таке мінімальність ресурсозабезпечення за індексом джерел набуття?
8. Що таке видовий показник мінімуму ресурсного забезпечення?
9. Виділити кількісний показник мінімуму ресурсного забезпечення.
10. У чому полягає якісний показник мінімуму ресурсного забезпечення?

Теми рефератів:

1. Поняття "мінімум необхідних ресурсів" та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення.
2. Критерії "мінімального ресурсного забезпечення" та раціоналізація використання ресурсів.
3. Оптимальна структура ресурсного забезпечення підприємств та організацій.

4. Видовий показник мінімуму ресурсного забезпечення.
5. Кількісний показник мінімуму ресурсного забезпечення.

Тестові завдання:

I. Мінімум необхідних ресурсів – це:

- а) перелік елементів, без яких не може бути реалізовано заданий проект чи програму;
- б) номенклатура ресурсів, які є доступними для виконання програми із мінімальною затратою енергії та праці;
- в) базове ресурсозабезпечення організації;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Критеріями мінімізації ресурсовикористання є:

- а) витрати на реалізацію програми або проекту відповідно до кошторису;
- б) перевитрати на реалізацію проекту у межах, передбачених фондом непередбачених витрат у бізнес-плані;
- в) залишок ресурсів будь-якого типу після реалізації проекту;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Видовий показник мінімізації ресурсовикористання спри-яє:

- а) зменшенню трудового навантаження на управлінський персонал підприємства;
- б) підвищенню ефективності прийняття конструктивних рішень;
- в) зростанню трудового навантаження на науково-консультаційний склад в організації;
- г) потребі протягом реалізації програми додатково вивчати номенклатури ресурсів;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Індекс джерел набуття впливає на мінімізацію ресурсовикористання за такими показниками:

- а) сприяє вибору найоптимальнішого за накладними витратами джерела набуття ресурсів;
- б) допомагає повніше прорахувати фактори, що впливають на собівартість готового продукту організації (будь-якого профілю);
- в) необхідно порівняти частку ресурсонабуття у структурі витрат на виробництво продукту із індексом отриманого прибутку;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Диверсифікацією джерел набуття ресурсів є:

- а) освоєння перспективних джерел їх набуття;
- б) урізноманітнення номенклатури ресурсів для виробництва одного продукту;
- в) паралельне отримання ресурсів із декількох джерел;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Особливості формування системи додаткового ресурсного наповнення державних підприємств полягають у:

- а) формуванні кадрового резерву;
- б) здійсненні закупівель на тендерних засадах;
- в) формуванні реєстру постачальників;
- г) укладенні договорів на перспективу;
- д) правильні відповіді “б” і “г”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [2; 4–7; 23; 24]

Тема 12. Технології раціоналізації витрат ресурсів

1. Оптимізація експлуатації та оплати праці у виробничій і управлінській сферах.
2. Традиційні ресурсозберігаючі технології: вітчизняний і зарубіжний досвід.

3. Проблема енергозбереження на мікроекономічному рівні.
4. Оптимізація ресурсобалансу підприємства чи установи.
5. Місцеве самоврядування, його роль у створенні механізму раціонального використання ресурсів громади.
6. Роль держави та її органів у ресурсозабезпеченні та раціональному ресурсокористуванні.
7. Проектне та планове ресурсозбереження, основні технології закладення ресурсозберігаючого механізму у плануванні фінансової та іншої господарської діяльності на відповідний період.

Питання для самоконтролю:

1. Шляхи оптимізації оплати праці у виробничій та управлінській сферах.
2. У чому полягає проблема енергозбереження на мікро- та макроекономічних рівнях?
3. Які технології раціонального використання ресурсів в Україні ви знаєте?
4. Традиційні ресурсозберігаючі технології в Україні та за кордоном. Дати порівняльну характеристику.
5. У чому полягає роль місцевого самоврядування у створенні механізму раціонального використання ресурсів громади?
6. Які методи застосовують місцеві державні адміністрації в організації раціонального використання ресурсів?
7. Яким чином органи державної влади та управління впливають на раціональне використання ресурсів в Україні?
8. Проектне та планове ресурсозбереження, основні технології закладення ресурсозберігаючого механізму у плануванні фінансової та іншої господарської діяльності на відповідний період.
9. У яких регіонах України місцева влада активно впроваджує технології раціоналізації витрат ресурсів?
10. Перспективи впровадження енергозберігаючих технологій в Україні?

Теми рефератів:

1. Технології раціоналізації витрат ресурсів.
2. Оптимізація оплати праці у виробничій сфері.
3. Шляхи оптимізації оплати праці в управлінській сфері.
4. Стимулюючі технології управлінського персоналу.
5. Проблема енергозбереження на мікроекономічному рівні.

Тестові завдання:

I. Оптимальне використання й оплата праці у виробничому процесі залежать від:

- а) чіткого рознормування обсягів виробництва продукції між виконавцями робіт;
- б) чіткої відповідності розцінок за одиницю робочого часу обсягам виконаної роботи;
- в) точного попереднього розрахунку обсягу праці, необхідного для виконання запланованої роботи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Стимулюють ресурсозбереження такі підходи:

- а) оплата праці згідно з обсягом виробленої продукції;
- б) прив'язка норм оплати праці на підприємстві до тарифної сітки окладів;
- в) матеріальне стимулювання творчого підходу працівників усіх ланок;
- г) поетапне підвищення оплати праці за здобутий у ході виконання робіт досвід;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Умови для ефективного енергозбереження на мікрорівні створюють такі підходи:

- а) штрафні санкції за перевитрати запланованого обсягу енергоресурсів;
- б) пільгове кредитування запровадження енергозберігаючих технологій;
- в) виховання трудової дисципліни, особливо норм, спрямованих на енергозбереження;
- г) роз'яснювальна робота в галузі енергозбереження;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Оптимального ресурсобалансу підприємства (іншої установи) можна досягти завдяки:

- а) чіткому плануванню ресурсонадходжень і ресурсовитрат у бізнес-плані;
- б) гнучкому бюджету (фінансовому плану), котрий дозволяє вносити корективи щодо ресурсобалансу;
- в) розвитку відносин із кредитними установами;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. У забезпеченні оптимального ресурсокористування роль місцевого самоврядування полягає у:

- а) систематичній інвентаризації ресурсної бази;
- б) регулярному моніторингу роботи комунальних і приватних підприємств з оптимізації їх ресурсобалансу;
- в) налагодженні ефективної співпраці у галузі ресурсокористування із органами державної влади;
- г) активному сприянні залученню громадськості до вирішення проблем оптимального використання ресурсів;
- д) правильні відповіді “б” і “г”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) правильні відповіді “а” і “б”;
- ж) правильні відповіді “в” і “г”;
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

VI. При плануванні фінансової та іншого виду діяльності закладення ресурсозберігаючих механізмів є таким:

- а) передбачати можливість використання економніших альтернативних замінників ресурсів;
- б) ставити перед виконавцем чіткі технічні завдання, спрямовані на оптимізацію ресурсовикористання;
- в) закладати гнучкий графік виконання завдань, передбачених у плані, заради можливості планувати ресурсозбереження на перспективу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;

- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [2; 4; 5; 7; 11; 18; 22; 23; 25]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *К. К. Прахалад, Венкат Рамасвами.* Майбутнє конкуренції. Творення унікальної цінності спільно з клієнтами. — К., 2005.
2. *Белошапка В.* На пути к эффективному менеджменту: живая модель управленческой результативности. — К., 2005.
3. *Питер Брукс.* Метрики для управления ИТ-услугами. — М., 2008.
4. *Дайджест McKinsey.* Новые тенденции в управлении. — М., 2007.
5. *Эли Шрагенхайм.* Управленческие дилеммы. Теория ограничений в действии. — М., 2007.
6. *Кеничи Омае* Мышление стратега. Искусство бизнеса по-японски. — М., 2007.
7. *Уильям Детмер.* Теория ограничений Голдратта. Системный подход к непрерывному совершенствованию. — М., 2007.
8. *Гэри Кокинз.* Управление результативностью. Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами. — М., 2007.
9. *Седрик Рид, Ханс-Дитер Шойерман.* Финансовый директор как интегратор бизнеса. — М., 2007.
10. *Йосси Шеффи.* Жизнестойкое предприятие. Как повысить надежность цепочки поставок и сохранить конкурентное преимущество. — М., 2006.
11. *Й. Беккер, Л. Вилков, В. Таратухин, М. Кугелер, М. Роземанн.* Менеджмент процессов. — М., 2008.
12. *Эдриан Гостик, Честер Элтон.* Принцип морковки. Новейшая тенденция в системе мотивации сотрудников. — М., 2008.
13. *Внутрифирменное управление (модели и методы) / А. В. Щепкин.* — М.: ИПУ РАН, 2001.
14. *Менеджмент: Учебник / А. И. Орлов.* — М., 2003.
15. *Менеджмент в российском банке: опыт системного анализа и управления / С. А. Камионский; Общ. ред. и предис. Д. М. Гвишиани.* — М., 1998.

16. *Авер'янов В. Б.* Органи виконавчої влади України. — К., 1997.
17. *Авер'янов В. Б., Крупчан О. Д.* Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. — Харків, 1998.
18. *Андрійко О. Ф.* Государственный контроль: пути и тенденции развития. — К., 1994.
19. *Атамаччук Г. В.* Теория государственного управления: Курс лекций. — М., 1997.
20. *Бахрах Д. Н.* Административное право: Учебник. — М., 1997.
21. *Битяк Ю. П., Зуї В. В.* Адміністративне право. — Харків, 1996.
22. *Бернар Гурне.* Державне управління. — К., 1993.
23. *Гаєвський Б. А.* Основи науки управління: Навч. посіб. — К., 1997.
24. *Голосніченко І. П.* Адміністративне право України (основні категорії та поняття): Посібник. — Ірпінь, 1998.
25. *Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. проф. В. Б. Авер'янова.* — К., 1998.

Додаткова

26. *Инновационный менеджмент: Учеб. пособие / Г. Я. Гольдштейн.* — Таганрог, 1998.
27. *Менеджмент: Учебник / А. И. Орлов* — М.: Знание, 1999.
28. *Организация предпринимательской деятельности: Учеб. пособие / Г. Л. Багиев, А. Н. Асаул; Под общ. ред. проф. Г. Л. Багиева.* — СПб., 2001.
29. *Основы менеджмента: Учеб. пособие. — 2-е изд., доп. и перераб. / Г. Я. Гольдштейн* — Таганрог, 2003.
30. *Основы менеджмента: Конспект лекций / Г. Я. Гольдштейн.* — Таганрог, 1997.
31. *Основы экономики и управления производством: Конспект лекций / Ю. И. Ребрин* — Таганрог, 2000.
32. *Планирование на предприятии / Е. А. Кобец.* — Таганрог, 2006.
33. *Деловое общение: Учеб. пособие / Е. Н. Скаженик.* — Таганрог, 2006.
34. *Практикум по деловому общению: Учеб. пособие / Е. Н. Скаженик.* — Таганрог, 2005.
35. *Развитие предприятия / В. А. Гончарук.* — М.: Дело, 2000.
36. *Стратегии бизнеса: Справочник / Под ред. Г. Б. Клейнера.* — М.: КОНСЭКО, 1998.

37. *Роль аналитика в управлении компанией*: Сб. ст. и тез. докл. — М., 2002.
38. *Управление в России: зачем мы нужны миру?*: Сб. ст. и тез. докл. — СПб., 2002.
39. *Управление качеством*: Учеб. пособие / Ю. И. Ребрин. — Таганрог, 2004.
40. *Экономика и управление предприятием*: Конспект лекций / Е. Г. Непомнящий. — Таганрог, 1997.
41. *Теория организации*: Учеб. пособие / В. Б. Акулов, М. Н. Рудаков. — Петрозаводск, 2002.
42. *Анализ устойчивости относительно поставленной цели как один из подходов к описанию функционирования организации в условиях неопределенности*: Монография / Н. В. Зубанов. — Самара, 2001.
43. *Глобальный стратегический инновационный менеджмент*: Раб. материалы / Г. Я. Гольдштейн. — Таганрог, 2001.
44. *Стратегические аспекты управления НИОКР*: Монография / Г. Я. Гольдштейн. — Таганрог, 2000.
45. *Стратегический инновационный менеджмент: тенденции, технологии, практика*: Монография / Г. Я. Гольдштейн — Таганрог, 2002.
46. *Управление инновационной деятельностью компаний: современные подходы, алгоритмы, опыт* / А. В. Тычинский — Таганрог, 2006.
47. *Стратегический менеджмент*: Конспект лекций / Г. Я. Гольдштейн. — Таганрог, 1995.
48. *Стратегический менеджмент*: Учеб. пособие. — 2-е изд., доп. / Г. Я. Гольдштейн. — Таганрог, 2003.
49. *Стратегический инновационный менеджмент*: Учеб. пособие / Г. Я. Гольдштейн. — Таганрог, 2004.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Управління ресурсами”	4
Зміст дисципліни “Управління ресурсами”	6
Список літератури	43

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп’ютерне верстання *О. А. Варваріна*

Зам. № ВКЦ-4264

Формат 60 84/16, Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*